

שכחנו את המתגיירות

עליזה לביא, פורסם בידיעות אחרונות, 07.08.12

אחרי תהליך מפרך מייגע ומורכב, הרגע הזה מגיע. אחרי לימודים אינטנסיביים, שינון ולימוד, אירוח בבתים זרים והיכרות עם מגוון טקסים ומנהגים. אחרי כניסה לעולם חדש לחלוטין – הכל מתנקז לשלוש דקות. הגיורת טובלת במקווה ויוצאת ממנו יהודייה לכל דבר. סוג של לידה מחדש, עם שני הבדלים מהותיים מאוד לעומת הלידה המקורית: הפעם זה מבחירה והפעם הרגעים הללו ייחרתו בזיכרון לכל החיים.

אבל משהו מקלקל את הרגע המדהים הזה: שלושה גברים, דיינים, עומדים ומביטים. נכון שהגיורת לבושה בחלוק ארוך ואטום. נכון שהדיינים אדיבים ומסבירי פנים. נכון שבדרך כלל יתנו לחברה קרובה להיות נוכחת גם היא. ובכל זאת – זהו רגע אינטימי שאין כמותו, מבחינה נפשית עוד יותר מאשר מבחינה גופנית. זהו הרגע בו החיים הקודמים נמחקים והחיים החדשים מתחילים. מדוע חובה לשתף בו אנשים זרים, ועוד בני המין השני?

הבעיות לא נגמרות כאן, או למעשה – לא מתחילות כאן. בכל מדינת ישראל, על מאות יישוביה ומאות ואולי אלפי מקוואותיה, רק בארבע (!) יכולות המתגיירות לטבול: בבאר שבע, במבשרת ירושלים, בצפת ובתל אביב. כאילו התהליך לא קשה מספיק, בסופו נאלצות המתגיירות לנסוע מרחק של עשרות ומאות קילומטרים ממקום מגוריהן כדי להשלימו – במקום שיוכלו להגיע בקלות ובנוחות למקווה הסמוכה למקום מגוריהן. למה? ככה. מערך הגיור לא זכה לשיתוף פעולה במרכז שפרסם. אולי שיקולים כלכליים, אולי קהות רגשות המביאה לאטימות לצרכי המתגיירות.

כאמור, כאשר כבר מוצאים מקווה שמוכן לקבל מתגיירות – נכנסת בעיית נוכחות הגברים. וזה לא שאין לה פתרון הלכתי: מיכל טיקוצ'ינסקי כבר הוכיחה, במאמר אקדמי מנומק היטב "והאשה מטבלת את האשה" – טבילת אישה לגרות בפני בית-דין, שדיינים יכולים למנות נשים לשליחותיהם כדי שהן יהיו נוכחות בזמן הטבילה וידווחו שנעשתה כהלכה.

הפתרון, כאמור, קיים וזמין – צריך להוציאו לפועל. בשעת הדחק אפשר להטיל את המשימה על הבלניות, אך עדיף לאפשר למי שליוו את המתגיירות לכל אורך הדרך, או לתומכות גיור מתנדבות להיות לצידין גם ברגע האחרון והמכריע, הרגע האינטימי והמרגש ביותר. הרוב המכריע של המתגיירים, ודאי מבין יוצאי חבר העמים, הוא נשים. הן אלו שנדרשות יותר לתהליך המפרך, בשל המבנה ההלכתי המורכב של המשפחה היהודית. ע"פ ההלכה, ע"מ שאדם יהיה יהודי – על אמו להיות יהודיה. לכן, מרבית המתגיירים הן למעשה – מתגיירות. זהו נתון חיוני וחשוב בהבנת המערכת וברגישות הנדרשת לתהליך כולו. הן רוצות שילדיהן יהיו יהודים כשרים לכל דבר ועניין, הן רוצות לחזור לחיקו של העם ממנו נותקו הוריהם והורי-הוריהן בכוח הזרוע בידי הנאצים והקומוניסטים. הן באות מאהבה, לא מאינטרס. גם קבלתן צריכה להיות חפה מאינטרסים, חפה מדקדקנות מיותרת, ומלאת אהבה..